

BILTEN

HRVATSKE STRANKE
PRAVA

BOSNE I HERCEGOVINE

PODLISTAK BILTENA HSP

BOG I HRVATI
ALLAH I MUSLIMANI

GODINA I

ZA DOM SPREMNI!

BROJ 1

UMJESTO DUGOG UVODA

Bolje veze sa Sarajevom i pristizanje materijala o radu HSP BiH bili su poticaj za ovo izdanje "Biltena" HSP. To je skroman način priznanja i hvale svima koji su se, u napaćenom Sarajevu, junačkoj Tuzli i drugim gradovima Bosne borili za svoju domovinu - suverenu i cjelovitu BiH, a pod barjakom HOS-a i mottom HSP-a ZA DOM SPREMNI! I ne samo njima, već i pravašima Hercegovine i Bosanske Posavine, koji su pod Bobanovom strahovladom iskazivali ljubav i za Hrvatsku i za Bosnu i Hercegovinu.

HSP BiH izaći će jedinstvena na skore izbore u Bosni i Hercegovini, ponuditi će svoj program i viđenje budućnosti ove države. A bitno je da je ona ima, uz HSP i HOS BiH!

SADRŽAJ OVOG BROJA:

ZBIRKA JAVNIH DOKUMENATA HSP BiH (izvodi)

1. DEKLARACIJA HSP BiH OD 21. 1. 1994.
2. PROGLAS HSP BiH iz 2. 1994.
3. OTVORENO PISMO EZ I OUN OD 23. 2. 1994.
4. SAOPĆENJE HSP BiH OD 5. 3. 1994.
(WASHINGTONSKI SPORAZUM)
5. SAOPĆENJE HSP BiH OD 17. 3. 1994.
(UZ ZASJEDANJE SKUPŠTINE BiH)

OPSIJENE A. ĐAPIĆA - PRIJEVAROM U
BOSANSKU POSAVINU

Hrvatska stranka prava (HSP) kao demokratska stranka legalitet i legitimizaciju državne vlasti i Hrvatske obrambene snage (HOS) kao njen oružani ogranak za obranu slobode i demokratije od velikosrpske agresije, povodom sadašnjeg stanja u republici BiH izdaje sljedeću

DEKLARACIJU

1. HSP i HOS od poziva građanima R BiH da na referendumu glasaju za nezavisnu, nedjeljivu, i demokratsku R BiH do današnjeg dana ostaju, a i u buduću će ostati na tom stanovištu, kao i na legalitetu i legitimitetu Predsjedništva, Vlade i Skupštine kao predstavnika države, a ne samo jednog njezinog dijela. Ovo stanovište je HSP do sada potvrđivala brojnim izjavama i deklaracijama, a HOS učešćem u oružanoj borbi protiv agresije na R BiH.

2. Za sadašnje teško stanje u R BiH i tragično stradanje pučanstva svih narodnosti, pored velikosrpskog agresora HSP i HOS smatraju odgovornim OUN i EZ, jer su se na očitu velikosrpsku agresiju, najprije na R Sloveniju i R Hrvatsku, a potom i na R BiH ponašali u duhu Münchena 1938. g., umirujući agresora ustupcima što je dovelo do II svjetskog rata, umjesto da su se agresiji onda, a i u sadašnje vrijeme oduprili odmah. Sadašnje ponašanje OUN i EZ koji agresiju nastoje da prikažu kao "međuetnički sukob" te njihovo nastojanje da agresora umire komadanjem države BiH, ne samo da je kršenje načela i povelja OUN i Helsinjskih dokumenata već i stvaranje presedana da se agresor nagrađuje za kršenje povelja, što veoma lako od tih dokumenata može napraviti hrpu staroga papira i izazvati III svjetski rat.

3. HSP i HOS oštro osuđuju politiku pojedinih čelnika HDZ, jer su zaveli veliki dio hrvatskog pučanstva na pogrešan put, na put saradnje sa velikosrpskim agresorom i na komadanje BiH, kao da nisu svjesni da taj isti agresor napada i komada Republiku Hrvatsku, jer podjela R BiH, uz takvo ponašanje OUN i EZ kakvo jest znači i komadanje Hrvatske. Ta i takva politika nije ni Hrvatska ni velikohrvatska, nego velikosrpska te dovodi do velikog stradanja ne samo Hrvatskog pučanstva nego i čitavog pučanstva BiH i Hrvatske.

4. HSP i HOS najoštrije osuđuju sve počinjene ratne zločine te njihove, kako izvršioce tako i inicijatore i začetnike, zahtijeva da se oni za zločine ubijanja, mučenja, silovanja, uništavanje kulturnih i materijalnih dobara, a posebice sve vidove "etničkog čišćenja i grupisanja" kao i za ostale ratne zločine izvedu pred Sud za ratne zločine, bez obzira u kojoj su vojsci i u ime koje nacije ili ideologije su izvršeni.

5. HSP i HOS ne priznaju i ne prihvataju do sada učinjeno, a ni onu koja će se izvršiti, razmjenu stanovništva materijalnih dobara, smatrajući da je to izvršeno prinudom ili strahom od prinude. Radi toga zahtijevamo da se svo preseljeno i raseljeno stanovništvo, - čim to mogućnosti dozvole - vrate na svoja ognjišta, nadalje zahtijevamo da se sve razmjene materijalnih dobara (kuće, zemljišta itd.) kao i kupovine takvih dobara ispod njihove stvarne vrijednosti već sada proglase pravno ništavnim.

6. HSP i HOS nisu ni do sada priznavali a neće ni u buduću legalnost i legitimnost samozvanih država i autonomija na području R BiH bez obzira u ime koje nacije se proklamiraju. HSP i HOS smatraju da političke stranke ne predstavljaju narode nego samo svoje birače te da nemaju pravo da djeluju u ime čitavih naroda, a pogotovo da nemaju prava da silom oružja osnivaju

nekakve države, te da traže i vrše pregovore prijeteci oružjem, jer takvi pregovori, čak i kad bi bili legalni i legitimni (a oni to nisu), ne mogu biti ravnopravni, što je osnovni uslov za pregovaranje. Stavovi OUN i EZ koji insistiraju na ravnopravnim pregovorima sa nelegalnim stranama se u najmanju ruku sramni i znače kršenje Povelje o ljudskim pravima.

7. HSP se ovom deklaracijom, kao ni ranijim deklaracijama i proglasima ne odriče svojih programskih ciljeva i načela, koja bi se okratko mogla svesti na sljedeće:

a) Prvo odbraniti nezavisnost i nedjeljivost R BiH, te zasnovati demokratsku civilnu državu sa punim poštivanjem ljudskih prava po postojećim međunarodnim dokumentima.

b) U demokratski izabranom Saboru /Skupštini R BiH založiti se da R BiH uđe u tješniji državno-pravni odnos sa R Hrvatskom, sa kom čini povjesnu i geopolitičku cjelinu, ali da pri tom očuva svoju državno-pravnu posebnost i osobnost. Oblik tog državno pravnog odnosa (carinsko-monetarna unija, konfederacija ili nešto treće) treba da se utvrdi pregovorima vlada i sabora, a da odobri pučanstvo na referendumu i to kvalifikovanom većinom cijelokupnog biračkog tijela. HSP i HOS sukladno svom statutu i programskim načelima neće nastojati da svoje ciljeve i načela ostvare oružanom silom.

8. HSP i HOS oštro osuđuju ometanje dostave humanitarne pomoći pučanstvu R BiH od strane samozvanih državnica i autonomnih pokrajina. Ovo ometanje dostave humanitarne pomoći smatramo produžetkom agresije, jer ono što nisu do sada postigli silom oružja, nastoje da postignu izgladnjivanjem nevinog pučanstva. To je pokušaj agresora da iznurivanjem iznudi pritisak na podjelu R BiH. Sramota je za Evropu i OUN da tolerišu takve postupke, pa čak i postupke kojima se napadaju i maltretiraju pripadnici UNPROFOR-a.

9. Obzirom na izloženo, HSP i HOS pozivaju strane i vojske koje nastoje silom da komadaju R BiH da odmah prestanu sa agresijom i pristupe pregovorima o budućem ustavnom uređenju R BiH u duhu ove deklaracije.

Ukoliko napadačke strane ne prihvate ovaj poziv, mi pozivamo građane koji po svojoj narodnosti pripadaju napadačkim stranama, a posebice vojnike da se otarase vođa i raznoraznih komadanata i zapovjednika koji ih vuku u dugotrajan građanski rat, a time zemlju u propast, te da pristupe strankama koje su za nezavisnu nedjeljivu i civilnu državu R BiH. Pozivamo Hrvate i Muslimane bez obzira na dosadašnju stranačku pripadnost da pristupe Hrvatskoj stranci prava, jer je njeno političko opredjeljenje, a koje je sadržano u njenim temeljnim načelima, zajednički život Hrvata i Muslimana na svim prostorima na kojima su i do sada živjeli. Samo zajedničkom borbom Hrvata i Muslimana je moguće ostvariti mir na ovim prostorima.

HSP/HOS

HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH

P R O G L A S

Narode i narodnosti !

U postojećoj situaciji političkih previranja, kulminiraju vrhunci laži, podvala, obmana i drugih oblika licemjerstva. Narode izdignimo se iznad svega, pokažimo da smo iznad svih tih nečasnih političkih smicalica! Naduveni baloni nacionalizma srpskog, islamskog, i hrvatskog, brzo će izduvati pod snagom vjere u pravnost, u istinu, i stvarnost.

Bosna je bila i biti će, i to: Naseljena ljudima Bosancima Muslimanske, Hrvatske, Srpske i drugih nacionalnosti, ili islamske, katoličke, pravoslavne i drugih vjeroispovjesti. Ljudi dobre volje, Bosanci bilo koje nacionalnosti ili vjeroispovjesti koji se osjećate Bosancima, ostajmo ovdje - ostajmo na svojim povijesnim ognjištima, pokažimo zube svima onima koji hoće da Bosne ne bude, pa makar to bili i naši najbliži Muslimani, Hrvati, Srbi ili bilo koji drugi. Pokažimo zube tim zvjerskim nemanima koji hoće Bosnu da unište, a kroz njeno uništenje da zadovolje svoje niske nagone prvenstveno komercijalne prirode.

Narode! otvorite oči, odbacite nametnuto sljepilo, shvatite da u tuđoj zemlji nikada svoju zemlju naći nećete. Shvatite da u našoj Bosni nikada neće biti jačih i slabijih. Nama to ne treba. Borimo se da u našoj Bosni bude što više boljih, pravednijih, radnijih i savjesnijih. Onih koji se bore da budu jači i nacionalno privilegovani, takve osudimo i uništimo i izbrisamo i sjeme i ime i klicu. Borba za pravo i jednakost je jedina pravedna borba.

To Vam poručuje Stranka prava Bosanskih Hrvata. Stranka ponikla na izvornim principima Hrvatske stranke prava, koja je od prvih dana agresije proklamovala kao osnovni cilj, i u programskim opredjeljenjima to zacrtala, borbu za nezavisnu suverenu i u međunarodnim granicama priznatu Republiku Bosnu Hercegovinu. A to podrazumjeva i Bosnu kao modernu i pravnu državu, kao prvi preduslov za koji je vrijedno boriti se sa svim ljudima koji tako misle i za to se zalažu.

Predsjednik SPBiH
Niko Djurić sr.

O T V O R E N O   P I S M O
Gospodi ekselencijama u vladama i organima

EVROPSKOJ ZAJEDNICI
OUN - SAVJETU SIGURNOSTI

Poštovana gospodo!

Evo već četvrta godina kako se bavite problemom bivše SFRJ, ali na potpuno pogrešan način, a i kršeći načela Povelje OUN, a posebice DEKLARACIJE O PRAVIMA ČOVJEKA, DECLARACIJE O NAČELIMA MEĐUNARODNOG PRAVA O PRIJATELJSKIM ODNOSIMA IZMEĐU DRŽAVA U SKLADU SA POVELJOM OUN, TE ZAVRSNOG AKTA KONFERENCIJE O SIGURNOSTI I SARADNJI U EVROPI (KESS). Pod izgovorom da želite "sprječiti širenje sukoba" i riješiti problem" mirnim putem i pregovorima" vi ste stali na stranu agresora i podpomagali (i još uvijek potpomagete) njegova teritorijalna osvajanja. Načela svih naprijed navedenih međunarodno-pravnih dokumenata su prekršena, a da niste spasili mir, nego ste smo povećali broj žrtava, koji već sada u R BiH prelazi preko 200.000 mrtvih, oko 500.000 prognanih i raseljenih a da i ne govorimo o ratnim zločinima i počinjenim materijalnim štetama, ne samo da niste spasili mir, nego ste svojim pogrešnim odlukama posijali sjeme budućih ratova (bojim se da su veoma blizu) ne samo na području bivše SFRJ nego i Evrope.

Dozvolite da se podsjetimo: SFRJ se počela raspadati zato što je bila komunistička (neuspjela ideologija na zalasku), ali još više zato što je nastojanjem Beograda pretvarana u Veliku Srbiju, što ostale Republike nisu prihvatale. Bila je federacija u kojoj su mnoge države imale dugu povjesnu tradiciju, te su nastojale da sačuvaju svoju posebnost i cjelovitost. Vojska (JNA) trebala je biti jugoslovenska, a bila je komunistička i velikosrpska (preko 80% viših oficira bili su Srbi i Crnogorci). Na početku pretvaranja u konfederaciju, Srbija i JNA su žestoko reagovali počevši rat, najprije u Sloveniji, a potom u Hrvatskoj, jer bi konfederacija zaustavila i sprječila daljne nastojanje da se Jugoslavija pretvori u Veliku Srbiju. Kada su se Republike Slovenija, Hrvatska, BiH te Makedonija, na referendumima izjasnile za nezavisnost, srpska JNA je izvršila okupaciju svih područja u BiH gdje je bila jaka, te milom ili silom naoružala Srbe na tim područjima i nastavila sa otvorenom agresijom, osnivajući pri tom "Srpske Republike" na područjima nezavisnih i međunarodno priznatih država, Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine. Vi poštovana gospodo, veoma dobro znate kakvom je vojnom silom, naoružanjem i opremom raspolagala Srpska vojska (pod nazivom JNA), te da je od tog naoružanja preko 80% ostalo u Srpskim rukama i poslužilo za agresiju i osvajanje teritorija.

Vi ste gospodo priznali nezavisnost republika Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Makedonije, primili ih u OUN kao ravnopravne članove, čime su one postale potpisnici, obaveznici, ali i korisnici svih navedenih međunarodno-pravnih dokumenata. Hvala Vam, to je bilo korektno i pošteno.

Sa druge strane, u praktičnom odnosu prema tim novim državama kada su one trebale biti korisnici tih međunarodno-pravnih dokumenata tj. uživati zaštitu (ovo se naročito odnosi na R BiH) Vi se ponašate katastrofalno loše, a mnogi tvrde i sramno:

-Prvo, zabranili ste uvoz oružja na područja bivše SFRJ i ako veoma dobro znate da su samo Srbi naoružani, te je podržavanje te odluke čista hipokrizija, jer napadnutom onemogućava da se brani- što je pravo svakoga čovjeka i države,- a napadaču omogućuje osvajanje i naturanje svoje volje sa pozicija sile.

-Drugo, Vi nikada niste htjeli, premda je to i djeci poznato da odredite agresora (iako on postoji, inače ni bi bilo rata) trudeći se da to prikažete kao "međuetnički sukob" iako on to nije, to vas prividno oslobađa obaveze da nastupite protiv agresora (na što Vas navedeni dokumenti obavezuju) a da istovremeno svoje razmjericе rješavate na tuđi račun, čak i najnaivniji znaju da je mnogima od Vas, naročito predstavnicima Velike Britanije, Francuske i Rusije više stalo do velike Srbije nego do međunarodnog prava, iako ga se grčevito držite kada su Vaši interesi u pitanju (primjer: rat za FALKLANDSKO otočje).

-Treće, Vi ste legalne i legitimne prestavnike jedne države, članice OUN prisilili da pregovaraju sa teroristima i agresorima kao sa legitimnim i ravnopravnim partnerima, zašto to činite, kada ni u snu ne pomišljate da pregovarate sa IRA-om ili sa ETA-om? Da li međunarodno pravo primjenjujete samo onda kada to Vama odgovara? Ako je tako, to onda nije više pravo jer se protivi suštini prava, koje je to samo onda kada se primjenjuje na sve članove zajednice.

-Četvrto, žalosna je, po neki put i sramna uloga koju ste namjenili UNPROFOR-u na ovim prostorima, jer on do sada nije obezbjedio ni mir, ni dostavljanje humanitarne pomoći, nego samo čuvanje agresorovih osvajanja. Upravo sada čujemo hvalisanje sa Pala da su postigli veliku pobjedu, jer "oni su osvojili a UNPROFOR čuva osvojeno". Tu su u pravu, vidjelo se to i u Hrvatskoj gdje UNPROFOR čuva, uz vašu diplomatsku podršku, velikosrpska osvajanja u toj zemlji, kad god im je zatrebalo oružje izuzeli su ga ispod "kontrole" UNPROFOR-a te ratovali ne samo po Hrvatskoj, nego i po Bosni i Hercegovini. Što da Vam govorimo o BiH? O Sarajevu, Mostaru, Srebrenici, Goraždu, Bihaću, i drugim "zaštićenim" područjima koja su sve drugo nego zaštićena. Šta će biti, ako ostvarite namjeru da demilitarizujete Sarajevo, a agresoru padne na pamet da ga osvoji?, njegovi tenkovi i topovi su pod "kontrolom" u okupiranim dijelovima grada, a UNPROFOR (prema dosadašnjoj praksi) neće spriječiti agresora da izuzme oružje ispod "kontrole".

-Peto, Vi insistirate na tome da se problem agresije riješi mirnim putem, pregovorima, pregovori između razoružanog Davida i naoružanog Golijata - to je ono što želite, da bi ispunili uslov Povelje KESS-a koja kaže: "Sudionici se slažu u tome da se njihove granice mogu mjenjati samo mirnim sredstvima i putem pregovora." Izvinite gospodo, to nije samo hipokrizija nego i cinizam da se mirnim pregovorima (pod Vašom zaštitom) sa agresorom (pod zaštitom UNPROFOR-a) dogovori promjena granica, odnosno podjela BiH. Ne ćemo se pozivati na moral (neki tvrde, pozivajući se na Vaše dosadašnje ponašanje, da politika ne zna za moral) nego na pravo: pregovori i sporazumi, iza agresije i osvajanja, te izvršeni pod prinudom ne mogu biti pravno valjani, a nisu ni u duhu Povelja OUN i KESS-a.

-Šesto, mora se raščistiti još jedno pitanje: radi se o tvrdnji prestavnika Srba, da njihova agresija (oni kažu odbrana) je uzrokovana pravom na samoopredjeljenje. O tome bi moglo biti govora u slučaju kada bi oni bili većina u zemlji, ili živili kao kompaktna zajednica u jednom dijelu zemlje. Međutim njih u R H ima oko 11% a u R BiH oko 31% i nigdje ne čine kompaktnu cjelinu, nego su rasuti diljem obje republike, nadalje, osnovno načelo slobode (i pojedinaca i naroda) glasi: SLOBODA JEDNOGA OGRANICENA JE SAMO SLOBODOM DRUGOGA. A prema tome pravo Srba kao manjine u koliziji je sa pravom ostalih (većine) u tim državama. Srbima, kao ni drugim građanima niko ne osporava ljudska i građanska prava, ali im se osporava da svoja prava ostvaruju silom i gazeći prava većine. Međutim Srbija, koja gazi ljudska i građanska prava

sandžačkih Muslimana i kosovskih Albanaca (koji na svojim područjima čine kompaktnu većinu) preko svojih marioneta, a uz Vašu podršku, vrši agresiju u ime "srpskih prava" u težnji da ostvari Veliku Srbiju. Već su marionetske "srpske države" počele da uvode "teški" jugoslovenskih dinar kao svoju monetu. Kada uz vašu pomoć i uz blagoslov g. Tuđmana podjeli BiH, uz Vašu pomoć i blagoslov g. Tuđmana pristupit će podjeli Hrvatske, kao prvoj etapi u stvaranju Velike Srbije. Po tom će nastaviti dalje. Nemojte nam reći da ne znate granice Velike Srbije, o njima ste pregovarali 1917/18. godine u Londonu kao nagradi Srbiji za izazivanje I svjetskog rata.

Ostavimo po strani to, što Vi kršite međunarodno-pravne dokumente podržavate agresiju, iako ne smijete zaboraviti da za svakog poginulog, invalida, ranjenog, prognanog, maltretiranog, za svako zgarište i za svaku pljačku snosite odgovornost, jer niste spriječili agresiju. Da vidimo kakve posljedice to donosi.

Ovo stanje na Balkanu podsjeća na stanje u Evropi 1935/39. god., ako to niste upamtili, prelistajte malo povjest. Sjetite se kako ste ćutke prelazili, uprkos dokumentima Lige naroda (sada OUN) i locarno-sporazuma (sada KESS), preko okupacije i remilitarizacije Rura i Saar-a, napada na Abesiniju, anšlusa Austrije, "nemješanja" u Španiji da bi došli do Münchena 1938. god. kada ste agresora nagradili sa komadanjem CSR. Sjetite se kako je gospodin Chamberlain mahao komadom papira uzvikujući: "Mir je spašen za ovu generaciju". A rat je počeo godinu dana kasnije, jer je agresor vidio da se agresija isplati pa je nastavio potpunim osvajanjem CSR i okupacijom Albanije.

Možda će i g. Oven, ako uz Vašu pomoć raskomada R BiH mahati tim papirom i uzvikivati "Mir je spašen za ovu generaciju". A kada će početi rat?, to ne znamo, ali znamo da će se agresija nastaviti, jer je agresor već uvidio da se agresija isplati, a još nije ostvario svoj cilj: Veliku Srbiju.

Ne zaboravite da ste prihvatajući načelo, uprkos međunarodno pravnim dokumentima, da manjinske etničke grupe imaju pravo da agresijom i uz pomoć iz vana, komadaju nezavisne države kao pravne subjekte i osobenosti, stvorili presedan, koji širom otvara vrata nemirima u Evropi i gaženju usvojenih načela međunarodnog prava. Ne zaboravite, da nas (bez obzira na nacionalna, vjerska i politička osjećanja i uvjerenja) koji nismo za Veliku Srbiju, možda možete prisiliti da privremeno pristanemo na podjelu BiH, ali i ne da se sa tim trajno pomirimo. Ne zaboravite da u bivšem SSSR-u imate problem Ruskih etničkih grupa u gotovo svi državama, a i da tamo imate Žirinovskog (ili nekog drugog) koji govori o Velikoj Rusiji, kao Milošević i Karadžić o Velikoj Srbiji, a da su obje zemlje naviknute na despotski totalitarizam etničko vjerske ili etničko stranačke države. Ne zaboravite za podjelom BiH ne osiguravate mir za ovu generaciju, nego nagrađujete agresiju i stvarate presedan za sljedeće agresije. Dok ne dođe red na Vas.

Kršite načela međunarodnog prava (nismo ih taksativno nabrajali, jer znamo da imate dovoljno sposobnih pravnika) sadržanog u dokumentima OUN i KESS-a, sijete vjetar, a požnjete će te oluju. Jer,

QUODIE MIHI- CRAS TIBI

Sarajevo 24.02.1994.g.

HSP-BiH

Povodom potpisivanja Vašingtonskih sporazuma, Hrvatska stranka prava Bosne i Hercegovine izdaje

S A O P Ć E N J E

Hrvatska stranka prava Bosne i Hercegovine pozdravlja Vašingtonske sporazume, jer se time ostvaruje dobar dio naših programskih načela.

Hrvatska stranka prava Bosne i Hercegovine posebno pozdravlja to, što se njima iznalazi rješenje za zajednički život Hrvata i Muslimana poslije međusobnog tragičnog i nepotrebnog rata, izazvanog namjerom Miloševića i Tuđmana da podijele Bosnu i Hercegovinu.

Hrvatska stranka prava će se, sa svoje strane založiti da se sporazumi u cijelosti ostvare, ali želi upozoriti na neke važne stvari:

1. Sporazumom nije predviđeno utvrđivanje i kažnjavanje ratnih zločinaca, što smatramo bitnim radi stižavanja ratnih strasti i uspostavljanje povjerenja nužnog za ostvarenje sporazuma.

2. Hrvatska stranka prava Bosne i Hercegovine traži od naših predstavnika da se odbace svi dosadašnji mirovni planovi zasnovani na podjeli Bosne i Hercegovine, a da se budući razgovori nastave na osnovu slijedećih dokumenata:

- a) Deklaracije OUN o načelima međunarodnog prava i prijateljskim odnosima i saradnji među državama od 24.10.1970.g.
- b) povelje KESS-a od 01.08.1975.g.
- c) Vašingtonskog sporazuma o unutrašnjem uređenju BiH.

Upravo je nepoštivanje načela suverene jednakosti država, nemješanja u unutrašnje stvari te nepovredivosti granica, utvrđenih u dokumentima pod a) i b) omogućilo da takozvana SRJ vrši nekažnjenu agresiju, a predstavnicima EZ i OUN da mirovno rješenje traže u komadanju Bosne i Hercegovine, što je samo produžilo rat i povećalo razaranja.

3. Na osnovu toga, moraju tražiti da se imenuje i osudi agresor na Republiku Bosnu i Hercegovinu, suverenu državu i članicu OUN.

4. Rješenje "srpskog pitanja" u BiH može se tražiti samo u okviru cjelovite Bosne i Hercegovine, na načelima Vašingtonskog sporazuma o unutrašnjem uređenju federacije Bosne i Hercegovine.

Hrvatska stranka prava BiH upozorava, da tako zvana SRJ na okupiranim područjima Republike Bosne i Hercegovine i republike Hrvatske praktično pristupa prisvajanju okupiranih područja uvođenjem novčanog gospodarskog sustava SRJ, kao i nizom vojnih i političkih mjera, što je neprihvatljivo i sa stanovišta međunarodnog prava i interesa Bosne i Hercegovine.

Hrvatska stranka prava Bosne i Hercegovine upozorava da nikada neće prihvatiti rješenja koja bi vodila komadanju BiH, ili neravnopravnosti pojedinih njezinih dijelova, kao ni uspostavljanju, na području buduće konfederacije, Jugoslavije u bilo kom obliku. Ako bi takva rješenja bila naturena, u bilo kom obliku, HSP BiH će se protiv njih boriti, sukladno svom Statutu i Programu, mirovnom i nenasilnim putem.

Hrvatska stranka prava Bosne i Hercegovine poziva sve građane Bosne i Hercegovine, a posebno Hrvate i Muslimane, da se založe za ostvarivanje ovih sporazuma i cjelovitosti Bosne i Hercegovine, a posebno da ne dozvole da preovlada mržnja i nepovjerenje uzrokovani dosadašnjim tokom rata.

Sarajevo 05.03 1994.g.

H S P B i H

Saopćenje HSP BiH
povodom sazivanja ustavotvorne skupštine BiH

"PACTA SUNT OSERVANDA"-je stara latinska izreka koja znači: UGOVORE TREBA POSTIVATI (IZVRŠAVATI).Ovdje izričito mislimo na Vašingtonske sporazume koje smo radosno prihvatili, jer predstavljaju ostvarenje dobrog dijela našeg stranačkog programa.O tome smo 5.ožujka o. g. izdali saopćenje, te ukazali na neke opasnosti koje se tiču oživotvorenja tih sporazuma.

Hrvatska stranka prava BiH, kao stranka legaliteta i legitimiteta(što i sam naslov kaže:... "stranka prava")zalaže se za ostvarenje Vašingtonskih sporazuma: pacta sunt oservanda, ali ima jedna stvar, koja se danas tiče nas Hrvata(a daljom primjenom i na Srbe) tiče se cijele države, pa o tome hoćemo da kažemo, pošteno, otvoreno i pravaški, svoje mišljenje i da postavimo određene zahtijeve.Radi se o glavi VII(donošenje ustava) okvirnog sporazuma o uspostavljanju federacije, gdje je predviđeno da se Ustavotvorna skupština sastoji od poslanika koji su izabrani na izborima 1990.g.Da se malo podsjetimo.

Poslije 45 godina komunističke diktature, na izbore su izašle stranke proizašle iz KPJ/SKJ(socijaldemokrati, reformisti, liberali) i nacionalne stranke (SDA,SDS, MBO,HDZ) i nijedna stranka (osim djelomično SDS:"svi srbi u jednoj državi") nije u programu imala podijelu BiH, pa ni HDZ.Izbori su pokazali da je to više bio antikomunistički plebiscit, nego potpuno prihvatanje načela i programa nacionalnih stranaka.Iz tih razloga(da se glasovi Hrvata ne bi rasipali) HSP nije izašla na izbore, jer smo se nadali novom ustavu i novim izborima, jer opasnost od komunizma (poslije pobijede nacionalnih stranaka) ne bi postojala. Na taj način HDZ je dobio skoro sve hrvatske glasove, pa čak i pravaške, pa su prema tome izabrani poslanici HDZ-a bili legalni i legitimni.Međutim SDS je početkom 1992g. podržala agresiju srpske JNA na R BiH počevši sa oružanom pobunom i osnivanjem "Srpske republike" kao etape ka stvaranju velike Srbije i razaranju R BiH, pa je na taj način izgubila legalitet i legitimitet.

Na žalost dobar dio poslanika HDZ, uprkos programu, na temelju kojeg su izabrani, pridružio Tuđmanu i Miloševiću(i njihovim trabantima Bobanu i Karađiću) u politici sporazumjevanja sa četnicima(od Karađorđeva 1991g.) o podijeli BiH osnivajući tako zvanu HZ Herceg Bosnu u srpnju 1992g., a počevši oružanu pobunu u listopadu 1992g. koja je u travnju 1993g. prerasla u otvoreni rat.Na žalost, povukli su i dobar dio Hrvatskog pučanstva koji je vjerovao da "vođe,znaju što rade".Ti poslanici izgubili su tako svoj legalitet(pobunom) i legitimitet (iznevjeravanjem programa), a na žalost i oni (premda se možda intimno nisu slagali sa tom politikom) koji su poslušali nalog HDZ-a da se povuku iz skupštine i vlade R BiH.

Sa druge strane, Hrvatske vanparlamentarne stranke, HSP BiH (koja nije učestvovala na izborima), te HSS i HGS (koje su osnovane poslije izbora), a koje su ostale vjerne cjelovitosti i nedjeljivosti BiH, HSP je osnovala i HOS koji se od proglašenja nezavisnosti bori u sastavu armije R BiH, ostali su odedbom glave VII Vašingtonskog sporazuma van ustavotvorne skupštine, pa će nas tako predstavljati poslanici HDZ-a!

Neka druge stranke govore za sebe, mi ćemo se podajetiti što je HSP BiH htio, radio i za šta se izjašnjavao:

a) dana 10 srpnja 1992g. (povodom osnivanja HZ Herceg Bosna) izdali smo proglas u kojem smo izjavili: u toč. 1. da priznajemo suverenu i nedjeljivu R BiH, te legaliteta Predsjedništva, Vlade i Skupštine, u toč.2. da ne priznajemo nikakve samozvane nacionalne države na tlu BiH, u toč. 4. da smo HOS kao cjelinu stavili pod zapovjedništvo OS R BiH, u toč. 5. da se time ne odričemo svog programa, te da se posebno zalažemo da se BiH

organizuje kao demokratska i civilna država sa poštivanjem ljudskih i građanskih prava, te da se tiješnje državno-pravno poveže sa republikom Hrvatskom (federacija ili konfederacija), u toč. 6. osporili smo pravo bilo kojoj stranci da silom oružja nameće politička rješenja. Točku 3 ovog proglasa navesti ćemo doslovno, jer se ona tiče stvari okojoj govorimo:

" 3. HSP osporava bilo kojoj stranci pravo da govori u ime bilo kog naroda u cijelosti. Smatra da stranke mogu govoriti samo u ime svojih birača, čiji će se broj ustanoviti na slobodnim izborima poslije rata."

b) HSP BiH je ostala vjerna svom programu nezavisnosti i nedjeljivosti BiH ustrojene kao civilne (ne ni nacionalno, ni vjerske, ni klasne, a još manje jednostranačke) i demokratske države sa punim poštivanjem ljudskih i građanskih prava, i nikada se nismo odrekli svojih programskih načela. Te smo svoje stavove ponovili u Proglasu od 7 siječnja 1993g. (povodom Vens-Ovenovog plana), deklaraciji od 25 veljače 1993g. (povodom godišnjice referendumu, deklaraciji od 21 siječnja 1994g., saopćenju od 5 ožujka 1994g. te u mnogim drugim spisima i člancima).

c) Istodobno HOS je nastavio da se bori u redovima armije R BiH, kao i mnogi drugi pravaši u ostalim postrojbama armije, istina, mnogi su napustili HSP i HOS iz ovih ili onih razloga i prešli u HVO, ali to nisu učinili ni kao stranka ni kao postrojba nego kao otpadnici, koji su automatski isključeni iz stranke.

Pa i pored svega toga mi smo isključeni iz odlučivanja o uređenju R BiH, ali, pacta sunt oservanda.

Vašingtonskim sporazumom praktično je izvršena amnestija pripadnika HVO i dužnosnika HZ Herceg Bosna za krivično djelo oružane pobune, to smatramo dobrim putem i za dalje pregovore sa Srbima, jer bez takve amnestije pomirenje uopće nije moguće ostvariti. Ali dok se krivično djelo oružane pobune, u okviru politike pomirenja, može amnestirati, krivična djela iz oblasti ratnih zločina se ne mogu i ne smiju amnestirati.

Poslanici HDZ-a amnestijom su povratili legalitet, ali nisu legitimitet jer su ne samo iznevjerili program (barem do sada) na osnovu kojeg su birani, nego i one birače koji nisu pristaše HDZ-a a na izborima 1990g. su im dali svoje glasove. Oni nemaju legitimiteta da zastupaju nas pravaše, a sporazum im daje pravo da zastupaju cijeli hrvatski narod (pa i nas pravaše). Pacta sunt oservenda.

Pored toga što smo iznijeli, HSP BiH postavlja Predsjedništvu, Vladi i Skupštini R BiH slijedeće zahtijeve:

1. Da se iz Ustavotvorne skupštine isključe poslanici (bez obzira kojoj stranci pripadaju) koji su optuženi za ratne zločine.

2. Da se predstavnicima HSP BiH omogući učešće u radu Ustavotvorne skupštine, ne samo iznošenjem svojih gledišta, nego i učešćem u debati, ali bez prava glasa, jer pacta sunt oservanda.

HSP BiH se riječju i djelom (preko HOS-a) borila za ciljeve koji su približno ostvareni ovim sporazumom. Zaista bi bilo smiješno, da nas u Ustavotvornoj skupštini zastupa neki Boban (ili bobančić), te gore iznesene zahtjeve smatramo minimumom, koji se za nas može učiniti, da nas ne zastupaju ratni zločinci, te da se i naš glas barem čuje - iako u toj skupštini ne možemo glasovanjem odlučivati, jer

PACTA SUNT OSERVANDA

18.03 1994.g.

H S P B i H

Predsjedniku Hrvatske stranke prava g. Dobroslav Paraga

Prije dvije i pol godine dogodio se Vukovar. Danas se pred očima cijelog svijeta, događa Goražde. Ukoliko se srpski zločinci ne zaustave lko zna koji će gradovi, zemlje i narodi biti njihove žrtve sutra.

Izražavajući svoju osudu zločina i svoj protest zbog ponašanja međunarodne zajednice prema zbivanju u Goraždu, bošnjačko-muslimanske organizacije u Hrvatskoj organiziraju prosvjedni skup:

GORAŽDE-GENOCID POD ZAŠTITOM UJEDINJENIH NARODA

Skup će se održati u petak 22. travnja u 14 sati ispred Islamskog centra u Zagrebu, Gavellina 40.

Pozivajući Vas da prisustvujete ovom skupu i da svojim sudioništvom pružite doprinos.

Srdačno Vas pozдравljamo!

H. Šeiko ef. Omerbašić
Predsjednik Mešibata IZ Hrvatske i
Slovenije

Prof. dr. Nedžad Pašalić
Predsjednik Nacionalne zajednice
Muslimana Hrvatske

Prof. dr. Izet Aganović
Predsjednik DDM "Merhamet"

H. Mustafa Plićanac
Predsjednik Islamske zajednice Zagreb

Prof. dr. Šemso Tanković
Predsjednik SDA u Republici Hrvatskoj

Ibrahim Kajan
Predsjednik KDM "Preporod"

Muslimanski omladinski savez
Predsjednik Faris Plićanac

U Zagrebu, 20.04.1994.

OPSIJENE A. ĐAPIĆA

PRIJEVAROM U BOSANSKU POSAVINU

Nedavno je u tisku A. Đapić prezentirao još jednu svoju veliku "pobjedu" - dolazak u Bosansku Posavinu. Na tiskovnoj konferenciji pompozno je predstavljen g. Biloš, zapovjednik HOS-a iz sjeveroistočne BiH, koji je trebao poslužiti kao "trojanski konj". O pozadini događaja svjedoči vlastoručno potpisana izjava g. Biloša koju Vam ovdje donosimo.

JOSIP BILOS[✓]
BRIGADIR HOS-a ZA
SJEVEROISTOČNU BIH

IZJAVA :

KOJOM IZJAVLJUJEM DA SAM DANA 21. TRAVNJA 1994. GODINE NA KONFERENCIJI ZA TISAK A U IME SLOBODNE TERITORIJE BOSANSKE POSAVINE (JUŽNI DIO) TRAŽEĆI POMOĆ U LIJEKOVIMA I PREHRAMBENJ I LOGISTICI ZA NAŠE BOLNICE ZLOUPOTREBLJEN I PRIMAMLJEN OD STRANE HRSTIĆ MIRA IZ LJUBUŠKOG TE GOŠP. ANTE ĐAPIĆA IZ ZAGREBA. KOJE NEPOZNANJAVI PRILIKA BILLO JE REZULTAT ČETIRNAEST MJESEČNE IZOLACIJE NA RATOM ZAHVAĆENIM PROSTORIMA SJEVEROISTOČNE BIH.

ZAGREB ; 23. TRAVNJA 1994.

STOŽERNIK HOS-a ZA
SJEVEROISTOČNU BIH

Josip Biloš